

Fedakarl?kta Alg?lanan Zarar Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Fedakarl?kta Alg?lanan Zarar Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21628>

 zet

Fedakarl kta Algılanan Zarar  l e i (FAZ ), bireyin yak n ili klerinde, özellikle de evlilik bağlamında, e i için yapt   fedakarl klar n kendisi üzerindeki algılanan olumsuz maliyetini ve zarar n  ölçmek amacıyla uyarlanm   psikometrik bir araçtır. Ölçek, Topçu ve Tezer (2013) tarafından Türkçeye adapte edilmiş ve psikolojik dan  ma alanında ilişkisel dinamikleri incelemek için önemli bir kaynak sa lam  tır. Bu  l ek, fedakarl   n sadece olumlu yönlerini değil, aynı zamanda bireyin ya am nda yaratt   potansiyel fedakarlık ve k s tlamalar  da değerlendirmeye olanak tan r.

Anahtar Kelimeler

Fedakarl k, Algılanan Zarar,  li ki Maliyeti, Evlilik Doyumu, Psikometrik  zellikler, Uyarlama  al  mas , Likert  l e i.

Yazarlar

Çidem Topçu, Esin Tezer

Amaç

Ölçeğin temel amacı, bireylerin eşleri uğruna gösterdikleri davranışsal fedakarl klar n kendilerine ne ölçüde zarar verdiğini veya kişisel maliyet yaratt   n  belirlemektir. Topçu ve Tezer (2013) tarafından gerçekleştirilen uyarlama  al  mas , orijinal ölçeğin Türk kültürüne uygunluğunu test etmek, geçerlik ve güvenirlik kan tlar n  sunmak ve böylece bu yapının Türkiye'deki çiftler ve evlilikler bağlamında bilimsel olarak incelenmesine olanak sağlamaktır.

Yapı

Fedakarl kta Algılanan Zarar  l e i, bireyin bir ilişkideki özverili davran  lar n n kar  l   nda deneyimlediği olumsuz duygusal, sosyal veya kişisel maliyetleri temsil eden tek boyutlu bir psikolojik yap y  ölçmektedir. Bu yapı, fedakarl   n ilişki doyumuna olan etkisinin karma  kl   n  anlamak için kritik öneme sahiptir; zira yüksek düzeyde algılanan zarar, ilişki kalitesini ve evlilik doyumunu düzeyini olumsuz etkileyebilir.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik  al  malar , yapısal geçerliği kanıtlamak amacıyla yürütülmüştür. Hem A  klay c  Faktör Analizi (AFA) hem de Do rulay c  Faktör Analizi (DFA) sonuçları, ölçeğin  l t    yapının tek boyutlu olduğunu güçlü bir şekilde desteklemiştir. Ayrıca,  l eklerin birleşme-ayrılma geçerliklerini (convergent-divergent validity) incelemek üzere ek çalışmalar yap lm  tır.

Bu çalışmalar, Fedakarlıkta Algılanan Zarar Ölçeği'nin evlilikte başlanım ve doyum ölçümleriyle beklenen yönde anlamlı ilişkiler sergilediğini ortaya koymuştur. Elde edilen bulgular, ölçeğin teorik olarak ilgili olduğu yapılarla tutarlı olduğunu göstermiştir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik analizleri, iç tutarlılık yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Fedakarlıkta Algılanan Zarar Ölçeği için hesaplanan iç tutarlılık katsayısı (Cronbach's Alpha) .84 olarak bulunmuştur. Bu değer, ölçeğin maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtüğünü ve ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir olduğunu göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapı geçerliliğini incelemek amacıyla hem Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullanılmıştır. Her iki faktör analizi türünün sonuçları da Fedakarlıkta Algılanan Zarar Ölçeği'nin temiz ve güçlü bir şekilde tek boyutlu bir yapıyı temsil ettiğini göstermiştir. Bu bulgu, ölçeğin sadece bir temel psikolojik yapıyı (algılanan zarar/maliyet) ölçtüğü hipotezini desteklemektedir. Analizler ayrıca, ölçek puanlarında cinsiyet farklılıkları anlamlı düzeyde olduğunu da ortaya çıkarmıştır.

Araç

Test Türü: Uyarlama Ölçeği (Adaptation of an existing scale)

Format: Bireysel öz bildirim formu

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), Orijinal dil (İngilizce)

Popülasyon Grubu: Yetkinler, Evli Bireyler veya Ciddi Psikolojik Sorun Olanlar

Yaş Grubu: Yetkin (Genellikle 18 yaş ve üstü)

Popülasyon Detayları: Uyarlama çalışması, genellikle evli çiftler veya uzun süreli romantik ilişkiye sahip bireyler üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: 4'lü Likert tipi derecelendirme ile uygulanan kağıt veya dijital ortamda sunulan 11 maddelik öz bildirim ölçeğidir.

Anahtar Kelimeler

Psikolojik Ölçek, Psikolojik Kalitesi, Fedakarlık Maliyeti, Özveri, Psikometrik Özellikler, Güvenirlilik, Türk Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Dergisi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Çiğdem Topçu

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Bilgi mevcut değildir.

İletişim E-posta Adresi: ctopcu@metu.edu.tr

Yazın Adresi: Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) (Uyarlama dönemindeki afiliasyon).

Özinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin uyarlama çalışması 2013 yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin ticari kullanım veya telif hakları hakkında spesifik bilgi için sorumlu yazar Çiğdem Topçu ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Orijinal PDF dokümanına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: [fedakarlikta-algilanan-zarar-olcegi-toad.pdf](https://www.arabpsychology.com/fedakarlikta-algilanan-zarar-olcegi-toad.pdf)

Kaynaklar

Topçu, Ç, ve Tezer, E. (2013). Fedakarlıkta Algılanan Zarar Ölçeği ve Fedakarlık Doyum Ölçeğinin Türkçeye adaptasyonu. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(40), 176-185.

Fedakarlıkta Algılanan Zarar Ölçeği Maddeleri

Ölçek toplam 11 maddeden oluşmaktadır. Maddeler, 4'lü Likert tipi derecelendirme (0=hiç, 1=biraz zararlı, 2=zararlı ve 3=çok zararlı) kullanılarak yanıtlanmaktadır.

Örnek Madde: Eşimin ihtiyaçlarına ya da isteklerine bağlı olarak bir akşam ya da hafta sonundaki planlarımı değiştirdim